

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LVIII

Nr. 238.

Braşov, Joi, 26 Octombrie (7 Noiembrie)

1895.

Redacţiunea, Administraţiunea,
şi Tipografia:
Braşov, piaţa mare Nr. 30.
Scrierile neînscrise nu se
primesc. — Manuscripte nu se
returnează.
INSERATE se primesc la Admi-
nistraţiunea în Braşov şi la ur-
mătoarele Birouri de anunţuri:
în Viena: M. Dukes, Heinrich
Behalek, Rudolf Mosse, A. Oppeliks
Nachfolger; Anton Oppeliks, J.
Demmer, în Budapesta: A. V.
Goldberger, Eckstein Bernat; în
Bucureşti: Agence Havas. Suc-
cursale de Roumanie; în Ham-
burg: Karoly de Liebmang.
Preţul inserţiunilor: o serie
pe o coloană 6 cr. şi
3 cr. timbru pentru o publi-
care. Publicări mai dese după
tarif şi învoială.
Reclame pe pagina a 3-a o
serie 10 cr. sau 80 bani.

„Gazeta” iese în săptămânii.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe şase luni
6 fl., pe trei luni 3 fl.
N-rii de Duminică 2 fl. pe an.
Pentru România şi străinătate:
Pe un an 40 franci, pe şase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminică 8 franci.
Se primumără la toate oficiile
poştale din ţară şi din afară
şi la ad. colectorii.
Abonamentul pentru Braşov
administraţiunea, piaţa mare,
Târgul Inului Nr. 90 etajul
I: pe un an 10 fl., pe şase
luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 cr.
On dural în casă: Pe un an
12 fl., pe 6 luni 6 fl., pe trei luni
3 fl. Un exemplar 6 cr. v. a.
sau 15 bani. Atât abonamen-
tele cât şi inserţiunile sunt
a se plăti înainte.

Din cauza sfintei sărbători de mână dăru-
tu va apăre până Vineri seara.

Sistare şi amânare.

S'annunţă, că preşedintele tribu-
nalului din Pesta cere înmulţirea
personalului la secţiunea penală, căci
nu mai poate birui cu munca.

Trebuie, că le-a dat grozav de
mult lucru criminaliştilor din capi-
tala ungrăscă şi cercetarea în fai-
măsa afacere cu toastul din Do-
brişin, şi că acesta va fi contribuit
la hotărîrea preşedintelui de a cere
sucurs.

Cetitorii noştri îşi vor aduce
aminte de demonstraţia, ce au fost
arangiati'o papricaşii dela Dobrişin
când cu băchetul dat în onărea lui
Francisc Kossuth. Faptul produsese
o extra-ordinară senzaţie, căci după
un toast ţinut pentru monarch s'a
fost intonat cântecul batjocoritor
„Hunczut a nemet.”

A şi făcut o impresiune cât se
pote de rea la curte cea demons-
traţie şi se dice, că ea nu puţin ar
fi contribuit a accelera căderea ca-
binetului Wekerle. Firesce, că în ast-
fel de împrejurări trebuia să se ia
măsură spre a pedepsi pe urzitorii
acelui scandal. S'a şi anunţat cu
mare sgomot, că vor fi traşi la răs-
pundere musicanţii, birtaşul şi Dum-
neşu mai scie câţi alţii, pe cari se
aruncase suspiciunea.

Despre caracterul adevărat al
demonstraţiei cutezate nu era ni-
menî în dubiu şi de aceea s'a aş-
teptat, ca procesul de lesa-Majes-
tate, cu a cărui purtare a fost în-
sărcinat tribunalul din Budapesta,
să scotă la lumină pe cei vinovaţi.

Cercetarea s'a şi făcut, desfăşu-
rându-se o activitate, ce părea extra-
ordinară. Au fost citaţi toţi membrii
tarafului de lăutarî, cari au ridicat

prin cântecele lor în cea sêră entu-
siasmul mesei Kossuthiste. Au fost
citaţi şi interogaţi birtaşul şi toţi
chelnerii acelu local, şi aprôpe toate
personele, câte au luat parte la
banchet.

Şi rezultatul? — E mai mult
hazliu, decât surprindător. Cântecul
batjocoritor s'a cântat, dăr cum
au ajuns musicanţii sêl cânte, nu
se scie; nimenî nu li-a spus nimic
şi ei nu au avut nici un gând rău,
er publicul nu numai că n'a aplau-
dat, ci a provocat pe Ţiganî să in-
ceteze.

Astfel, după atâta tapagi şi
după atâta muncă a tribunalului,
tot lucrul s'a făcut muşama şi pro-
curatura a sistat procesul.

Acăsta ne aduce aminte de sce-
nele cu desnodământ hazliu din ope-
rele comice. Dăr ne mai aduce
aminte şi de procesele analôge, ce
s'au intentat demonstraţilor de
stradă dela Turda etc. Aceste pro-
cese au ajuns să fiă renumite prin
aceea, că se tot amână.

Au trecut trei ani, de când în
Turda a isbucnit acel vandalism ne
mai pomenit, ce a culminat în de-
vastarea caselor conducătorului de-
putaţiunei române şi a altor fruntaşi
români. De atunci membrii comite-
tului, cari au mers cu Memorandul,
au fost judecaţi, au stat peste un
an închişi şi pe urmă au fost gra-
tiaţi, er vandalilor dela Turda nu
li-s'a atins până acum nici un fir
de păr din cap.

Acăsta este partea patriarhală
şi mult caracteristică a stărilor de
drept, ce domnesc la noi. Şi totuşi
preşedinţii tribunalelor se vaetă că la
secţiunile penale funcţionarii nu mai
pot birui cu munca!

Manifestul Cehilor bătrâni.

Bărbaţii de încredere ai parti-
dului naţional boem, adecă ai
Cehilor bătrâni, au ţinut la 3 l. c. o
conferenţă în Praga, în care —
după ce au luat în desbatere critică
poziţia partidului lor şi raporturile
faţă cu celelalte partide politice,
mai ales însă faţă cu partidul liberal
boem, adecă a Cehilor tineri — au
redactat un manifest, subscris de
trei reprezentanţi ai lor. Organul
Cehilor bătrâni, „Politik”, din Praga
publică în numărul său de alaltăeri
acest manifest în fruntea fôei. Con-
ţinutul manifestului în reasumat este
următorul:

Deja după alegerile distale din 1889
şi 1891 s'a discutat în sinul partidului na-
tional boem asupra faptului, ca toţi repre-
sentaţii acestui partid sê-si depună manda-
tele, deors-ce era evident, că curentul nou,
inaugurat de partidul liberal boem, duce po-
litica poporului boem în alte direcţiuni, şi
în urma acăsta abate pe popor dela acei
reprezentanţi ai intereselor sale, cărora le
cêduse mai înainte totă încrederea, pe
lângă toate schimbările sistemelor de gu-
vernare.

Perseverarea pe terenul de luptă po-
litică şi-au ţinut deputaţii naţionali ca
datorinţă numai până atunci, până când
numărul lor le servea ca o dovadă de în-
credere a diferitelor cercuri electorale, şi
până când puteau încă să spereze, că iden-
titatea scopurilor urmărite va apropia amên-
două partidele, şi ele vor încheia cel puţin
o legătură pentru eluptarea drepturilor ge-
nerale ale naţiunei.

În decursul timpului s'a dovedit însă,
că lupta partidului liberal boem în contra
partidului naţional boem este mai acută şi
mai înverşunată astăzi, ca orî şi când şi că de-
vine tot mai îngust câmpul, pe care se mai
fiă posibilă conlucrarea comună pentru intere-
sele naţionale generale, cari sunt cea mai
sântă datorinţă a noastră a tuturor.

Şi numai existenţa partidului naţiona-
este, durere, motorul de căpeteniă al par-
tidului liberal în lupta politică. Tôte nisui-
ţele acestuia merg într'acolo, sê scotă pe
cel d'intâi din lupta politică şi sê-i ia din
mâni tôte mandatele. Acăsta luptă înver-
şunată infectează de ani de zile tôte ra-
porturile din interiorul vieţii noastre naţio-
nale şi rupe legăturile de dragoste şi de
respect imprumutat, cari ar trebui sê-i lege
de olaltă pe membrii unei şi acleas naţiuni,
fiă cât de diferite vederile lor politice şi
religiöse.

Cu tôte că partidul liberal şi parti-
dele, realită şi progresistă aliate cu ea,
buciumă în lume contrarul, în realitate
ca şi mai înainte, aşa şi acum reprezentăm
acele principii, cu cari am păşit în viaţa
politică înainte cu 30 de ani. Şi cari sunt
succesele noastre politice? Oră nu s'au câş-
tigat numai prin truda partidului naţional
tôte învingerile culturale, naţionale şi po-
litice ale poporului boem?

După-ce însă datorinţa cea mai înaltă
patriotică a noastră este a întinde represen-
tanţilor poporului posibilitatea, de-a pro-
gresa pe calea, ce singură duce la scop,
ca un partid opoziţional demn, noi vom
contribui la acăsta chiar şi cu jertfa ab-
negaţiunei. Acesta este motivul, care ne
înduplică să nu păşim cu nici un candidat la
viitórele alegeri.

Voim prin acăsta să contribuim la
buna înţelegere în poporul nostru, la acea
înţelegere, despre care partidul contrar
dice, că singur numai noi o conturbăm.
Cedand însă cu totul terenul în favorul
partidului liberal, rămâne asupra lui şi tôte
responsabilitatea.

Facem pasul acesta şi de aceea, pen-
tru ca partidul contrar să nu mai alégă
candidaţi de aceia, cari duc o luptă fără
nici o considerare, oi sê alégă reprezentanţi
demni şi onorifici de ai poporului. Noi însă
partidul naţional, vom urmări cu atenţiune
desfăşurarea mai departe a lucrurilor, şi nu
vom denega sprijinul nostru decâte-ori va
fi necesar în interesul poporului, fiind con-

FOILETONUL „GAZ. TRANS.”

Garibaldi.

De Junius.
(F i n e.)

Nu odată Garibaldi obicinua să dică
cu ore-care mândria: „Întreaga Italiă scie
şi pote dovedi, că sunt omul faptei; fapta
însă e cea mai mare duşmană a vorbeii.” E
de înţeles dără, decă nu simpatisa cu
Cavour. Nu se pote discuta, că dintre doi,
capul mai talentat şi mai genial era Cavour.
Liberarea Italiei de sub domnia străină,
realizarea unităţii, lui i-se pote mulţumi mai
mult. Dăr deşi Garibaldi n'a iubit pe
Cavour, şi nu se prea încredea în el, fiind-
că era diplomat şi politic, pentru care cu-
vântul dat nu e obligator, totuşi n'avea
Cavour spriginitor mai fidel mai devotat şi
mai muncitor, ca pe Garibaldi. Ei nu-şi
comunicau planurile, căci abia se întâlneau
unul cu altul. Dăr cu tôte acestea Gari-
baldi realiză ceea-ce gândea Cavour.

Revoluţia din Sicilia şi ocuparea Nea-
polului au hotărît sorţea Italiei. Sufletul
acestei lupte legendare a fost Garibaldi.
El a debarcat în Marsilia între astfel de
imprejurări şi cu astfel de pregătire, încât
şi cei creduli şi puţin scrupuloşi ţineau
drept o nebuniă acăsta problemă. Acăsta

nebuniă însă a câştigat Italiei provinciile
sudice: Sicilia şi Neapolul cu 11 milioane
de locuitori. Garibaldi a făcut minuni. Din
cavalerul pribég a eşit cel mai mare con-
ducător revoluţionar al vécului nostru. Cu-
ragiul lui e legendar, liniştea lui sufletescă
în momentele cele mai critice e aprôpe de
neînchipuit. Ceea-ce a făcut el în Sicilia,
de-am privi-o cu ochi cât de sceptici, va
fi tot-déuna exemplul cel mai strălucit al
ôrbei cutezări şi al invenţiei militare ne-
sécate. Luptându-se cu o oştire foarte pre-
ponderată şi regulată, şi-a condus volun-
tarii din victoriă în victoriă. Din Sicilia
merge în Neapol şi a doua zi, după-ce re-
gele de Neapol părăsesce capitala ţării
sale singur şi într'o trăsură închiriată,
Garibaldi intră în Neapol, îl ocupă
în numele Italiei şi al regelui Vic-
tor Emanuel şi organîsăză revoluţia. Italia
ochează, Cavour, la îndemnul diplomaţiei
europene protestează contra lui Garibaldi,
aruncând asupra lui responsabilitatea pen-
tru încercarea acăsta. Lui Victor Emanuel
însă nici prin minte nu-i trece să scotă
sabia contra lui Garibaldi; şi Garibaldi nici
pe un moment nu cade în ispita de-a se
opri în calea sa victoriosă, pentru protes-
tările şi avertisările unora.

Reprezentanţii cei mai perfecţi ai ge-

neraţiei, cari au creat unitatea italiană sunt:
Cavour, Mazzini şi Garibaldi. Dorinţele na-
ţionale însă au vorbit mai fidel din Gari-
baldi. Cunoscutul lui motto: „Far Italia
anche col diavolo” (A crea Italia chiar şi
cu ajutorul diavolului) a fost lozincă între-
gei naţiuni. Nu era în anii 60 putere mai
mare, nume mai fărmeător în întregă
Italia, decât: Garibaldi. Decă nu era Ita-
lian atât de adevărat, decă ar fi fost în
inima lui numai un picur de egoism şi va-
nitate, ar fi ridicat piedeci seriose în calea
lui Victor Emanuel şi a guvernului său.
El însă nu s'a amestecat în politică, şi în-
dată ce a încetat războiul s'a retras pe in-
sula Caprera, de-orece nu era de loc mul-
ţămit cu mersul lucrurilor. Nu-i încăpea
în minte, ca atunci, când el stă în fruntea
unei armate victoriose, de ce să nu plece
pentru ocuparea Veneţiei şi a Romei, de
ce să fiă silit a căsca gura la scrisesele pro-
testatôre ale diplomaţiei şi puterilor? De
două-ori a trebuit să fiă arestat, fiind-să
contra împrejurărilor voia să ocupe Roma
şi Veneţia. De altfel alte supărări n'a făcut
guvernului italian.

Deşi era de sentimente republicane,
stima pe regele Victor Emanuel şi ocupă
Sicilia şi regatul neapolitan în numele ace-
stui. Planul său predilect era, ca pe cava-

lerescul rege de Sardinia, pe „primul os-
taş” al Italiei, sê-l proclame de rege al Ita-
liei unite de pe capitolul din Roma. Insti-
tutul lui norocos i-a şoptit, că Italia nu
pote fi unită decât ca regat constituţional;
republica ar sdrobi-o Europa. Din cauza
acăsta a ajuns în cêrtă cu Mazzini, care-l
acusa, că îşi negă principiile. Despre acăsta
cetim în Memoriul său următoarele: „Mă
acusaţi, că nu proclamez republica, voi
marî învăţaţi, cari din odaia vóstră de scris
dictaţi legea şi credeţi, că cunosceti mai
bine sentimentele poporului şi interesele
lui, decât noi, cari l'am condus la victoriă.
Deşi bine sciu şi din zi în zi apar dovedî,
că dela monarchiă n'avem ce aştepta ni-
mic salutar, totuşi cel ce susţine, că în
1860 trebuia proclamată în Palermo şi
Neapol republica: — acela minţese.”

Êtă în trăsuri generale bărbatul, că-
ruia naţiunea italiană i-a ridicat statuă pe
Janiculus. Între luptătorii Italiei unite pe
câmpul de luptă şi în sala de consultare
au fost mai mari talente, decât el; însă
spadă mai bună şi inimă mai nobilă nici
una. Numele lui e vrednic să fiă înregis-
trat între numele cele mai gloriose ale
omenimei, fiind-că prin viaţa lui a dat un
exemplu perfect despre iubirea de patriă.

T. H. P.

vinși, că nici-odată un singur partid, ci numai poporul întreg unit își poate ajunge scopurile înalte.

In numele bărbaților de încredere ai partidei naționale: Dr. Fr. L. Rieger, Dr. Ant. Steidl, Ioan Steidl.

Țarul Nicolae II.

Alături a fost prima aniversare a suirei pe tron a Țarului Nicolae II al Rusiei. Incoronarea sa solemnă se va face în ziua de 30 Mai 1896 la Moscova. Până atunci — așa află un diar bine informat — Nicolae II se va sili să menție actualul status quo.

Asupra personalității tinărului Țar, un înalt demnitar al Statului rus a comunicat următoarele amănunte caracteristice:

Încă nu se poate găci caracterul Țarului, și încă timp de un an, adică până la încoronare, nu se vor cunoște intențiile sale. In primul an al domniei sale impregjurările au făcut, ca Țarul să trăiască foarte retras și să vadă relativ foarte puțin oameni. Cu o silință de fier și cu multă metodă, Țarul a întrebuițat însă anul acesta pentru a se deprinde cu afacerile guvernului până în cele mai mici amănunte; nu a existat anul acesta un cetitor mai zelos al debaterilor consiliului de stat ale comitetului miniștrilor și ale altor instituțiilor de ale statului. Adese Țarul rămânea ore întregi la masa de lucru, pe când tinăra Țarină ședea în apropiere cu un lucru de mână.

Persone, cari cunosc foarte bine pe Țar, au convingerea, că acest al doilea an îl va întrebuița în totă liniștea pentru a studia bine pe oamenii, cari îl înconjură. După anul acesta nu vor mai exista îndoieli în chestii de guvernament. Țarul va cunoște atunci foarte bine pe toți oamenii, cu cari va avea să lucreze, le va indica direcțiuni pozitive și va supraveghea executarea lucrărilor.

Se poate lesne înțelege, de ce Țarul se teme încă de-a introduce inovațiuni, și că din cauza acesta guvernul are adesea îndoieli. In simțământul de-a nu poseda încă o cunoștință aprofundată a persoanelor și situațiilor, Țarul nu vrea încă să manifesteze o independență mai mare. De nimic nu se teme mai mult decât de-a acorda unuia său altuia o influență prea mare. Cu cât fă-care dispune mai puțin de o influență reală, cu atât mai activă e fantasia cercurilor curții spre a trage conclusionile cele mai vagi din împrejurările cele mai mici.

Fără-care amabilitate a Țarului dobândește o interpretare, pe care acesta nici nu a gândit-o. Societatea înaltă din Petersburg clădește întregi sisteme politice, când Țarul invită pe unul său pe altul la vânătoare sau primesc vr'o invitație; der acesta e o plăcere particulară a acestei înalte societăți, și totă lumea simte, că nimic nu se va sci până după încoronarea Țarului.

Alegerile în municipii.

Tohanul vechiu, 4 Nov. n. 1895.

Stim. D-le Redactor! Cu inima revoltată și plină de mâhnire vin să vă raportez despre decursul alegerii celor trei membri comitatensii pentru cercul Branului (comit. Făgăraș), întâmplată astăzi aici.

Nu știu ce se condamnă mai mult: ingerința fără sémén a amplotaiților pretoriali și comunali, ori ignoranța, în care orbecă sermanul nostru popor din cauza lipsei de conducere. Preoți și învățători primesc pânea bietului popor, ér în schimb nu-i dau nici măcar atâta lumină, ca să potă distinge și prețui cele mai elementare drepturi cetățenesci ale sale. Ne sciam stăpâni pe noi și pe poporul nostru, căci ne legănam în iluzia, că sucreșcența tinăre este lumina lumii și pacea pământului românesc, der ziua de azi ne-a făcut să ne deșteptăm într'o amară desamăgire.

Auți, D-le Redactor! Cercul nostru de alegere stă din următoarele comune și alegători: Zărnesci 57; Tohanul-vechiu 86,

la olaltă 143; apoi: Poéna-mărului 25; Tohanul nou 13; Holbac 7; Sohodol 10; Predeal 6; Pórta Bran 28; Moeciu de jos 16; Șimon 15; Moeciu de sus 4; Fundata 4; Șirnea 4; Peștera 6; Măgura 5. La olaltă 143. Cu totul 286 alegători, dintre cari 20—30 streini (de alte naționalități), apoi vre-o 25—30 amplotaiți comunali, de-altmintearea și aceștia români. Restul popor de baștină, Români neaoși și independenți. Din aceștia au votat 190 alegători și au întrunit majoritatea ca aleși: candidații unguri Dr. Benedek Artur 129 voturi, George Babeș, cencelist al fisolgăbirului 123, Ioan Voda, notar în Poéna mărului 117. Ér candidații naționaliști: Nicolau Pop, 57 voturi, George Babeș, preot, 68, Ioan Strévoiu, preot, 44, Georg Enescu, preot, 32.

Din aceste cifre se vede, că cei trei candidați unguresci au reușit cu majoritate copleșitoare de voturi, în timp ce candidații naționaliști n'au întrunit nici pe jumătate atâtea voturi.

Cetitorilor le va pără bătătoare la ochi mai întâi de tôte anomalia, că pentru trei locuri libere avem aici patru candidați naționaliști. Der se nu se mire nimeni, căci e trebă românească. In faptă Români au prezentat numai trei candidați, ér d-l Enescu s'a virit între candidați fără voia noastră, nu cu scopul direct, ca să strice cauzei — deși scia foarte bine, că prin o împărțire a voturilor numai strica pôte, — ci pentru ca să paralizeze reușirea candidatului Strévoiu, lucru destul de condamnabil!.

Mai bine, — decât mai pôte fi vorba de vre-un bine, — s'au pur at alegătorii din Zărnesci și după ei cei din Tohanul vechiu, cari deși terorizați la omle, totuși mai bine de jumătate au votat pentru candidații naționaliști. Mai numai din aceste comune s'au scos voturile candidaților noștri la cari s'au adaus și unii preoți și învățători de prin alte comune, între cari amintesc cu onóre pe preoții Pușcariu, Babeș, Manoin Nicolae și Ión Reit, la cari ași mai puté adăuga și pe preotul Enescu, întru cât acesta încă a luptat în tabăra națională. Apoi 2—3 învățători. Din Zărnesci și Tohanul vechiu atât preoții, cât și învățătorii au fost toți la postul lor.

Poporul diu celelalte comune a votat în masă pentru candidații unguresci. In deoseb. Branul s'a ilustrat splendid. Din Poéna-mărului numai vrednicul țăran Ioan I. Măneșcuța a votat în partea noastră, ceilalți toți au votat pentru candidații lui Benedek din Tohanul nou asemenea toți alegătorii au votat pentru candidații streini. Mai adauge 20 alegători streini, apoi alți vre-o 30 amplotaiți, cari deși Români, pentru a nu li-se lua însă ciclăul din gură, s'au prezentat toți în tabăra adversarilor noștri.

Culmea scandalului însă au atins-o următorii preoți și învățători, cari s'au prezentat la urnă în tabăra adversarilor noștri.

Ioan Moșoiu, preot în Șimon, care cu câte-va zile înainte se lăuda prin colónele „Tribunei“, că el de 15 ani muncesce cu zel și abnegațiune pe terebul național. Intrebat, că pentru ce a votat cu contrarii noștri, el a răspuns, că „a fost silit, având mai multe daraveri.“ Der ore cu cine are un preot mai multe daraveri: cu poporul din a căruia pâne trăesece, ori cu fisolgăbirul, care e dușmanul poporului?

Preotul Tulbure János din Sohodol, care aflând, că nu se dau diurne celor aleși, întrebă, că „ore pentru ce se inbuldesc a fi aleși și aștia alții,“ adică Români naționaliști, din a căror tabără el nu făcea parte. „Vai lumii smintela, căci deca lumina este întunerec, cu cât mai mult înunerecul!“

Acestor preoți cu crucea'n spate se alătură și următorii șubreți ai marelui Pestalozzi: Aron Pușcariu, învățător în Sohodol, George Runceanu, inv. în Măgura, și Ión Băncăla, inv. în Tohanul nou.

Aceștia sunt oamenii, cari având de-a face un serviciu cauzei adversarilor noștri s'au sciut presenta azi la urnă în totă regula; eri însă, când fuseseră provocați a aduce și cauzei noastre culturale un serviciu

presentându-se la adunarea despărțământului Asociațiunei, ce s'a ținut tot aici, ei refuzară acest serviciu. Și totuși acești oameni trăesc din pânea poporului și pórta numele de conducători ai lui!! Der se treo acum la o altă caracteristică a alegerii de azi.

Eu o alegere atât de influențată încă n'am văcut. Slușbașii noștri români, primari și notari, în frunte cu fisolgăbirul Benedek, pe 'ntrecute luau biletele din mâna alegătorilor noștri și le schimbau cu altele, în favorul candidaților unguresci. Alegătorii au protestat, și președintele alegerii, care era d-l avocat N. Garoiu, a și semnat în protocol aceste casuri revoltătoare, cari singure sunt prea de-ajuns, pentru ca comisiunea verificătoare să modifice alegerea.

Apoi prin decretarea școlilor noastre grănițeresci ca școle comunale, deși încă nici nu ni-s'a notificat oficial această decretare, și deși până azi ele stau sub oblăduirea de până acum, fisolgăbirul Benedek crede totuși binevenit timpul, ca să începă cu terorizarea și asupra învățătorilor noștri grănițeresci. Așa în ajunul alegerilor nisce cățeluși au denunțat pe d-l învățător al școlii grănițeresci din Tohan, Nicolau Pop, că prepară terenul în favorul candidaților naționaliști. La asta Benedek se fi răspuns: „Naveți grijă, de-acum, el este în mâna mea!“ Amenințarea acesta a ajuns la urechile d-lui Pop, der nu l'a spăriat.

Când fu în ziua alegerii, Benedek întâmpină pe d-l învățător N. Pop cu cuvintele: „D-ta ești amplotat de stat (sic!). Eu am ordin de sus ca numai funcționari să alegem. Cer ca să te conformezi acestui ordin!“—D-l Pop răspunde: „Fre-cum d-ta îți aperi interesele și națiunea d-tale fiind amplotat, cu acclaz drept mi te apăr și eu!“

Impărțind cazul acesta președintelui electoral, învățătorul Pop {declară, că sub o astfel de presiune, nevoid a lucra în contra convingerii sale, se abține dela vot. Declarația acesta s'a și luat la protocol. Casul acesta a produs mare indignare în toți alegătorii bine simțitori, ce erau de față.

La sfârșit, numărându-se voturile, s'au aflat în urnă 194 voturi, cu 4 mai mult ca numărul total al alegătorilor votați, — fapt, ce ilustrază abuzurile și necesităză anularea alegerii.

Astfel se termină această și instructivă pentru noi. Las, ca onorabili cetitori să-și facă comentariile cum le place. Eu mai adaug numai, că nici nu se fiu bine actul alegerii, și étă că o musică țigănească, comandată din Brașov, salută învingerea mamelucilor unguresci prin două cântări unguresci. Musica se postase tocmai înaintea localului primăriei, unde se făcuse alegerea. Acestă serenadă batjocoritoare s'ar fi continuat, decât preotul local George S. Thomas n'ar fi protestat în ton energetic, cerând să se alunge musica, care conturba activitatea comisiunei, ce nu-și terminase încă agendele. — Étă batjocura, éă răsplata pentru purtarea servilă a Românilor la acesta alegere!

Musicanții s'au dus apoi la cărciuma lui Ilisie Nemeș, unde s'au desfătat și jubilat notarii și primarii din Bran, cu scriitorul pretorial Babeș în frunte, și cu secătura din comuna noastră Ión Berariu, care în decursul scrutiniului, bag sémă, ametit de alcool, vătéma bunul simț prin observări ridicule și neonest, pentru care președintele fu silit a-l provoca la ordine.

Toma dela câmp.

Voci asupra declarațiunei ministrului-președinte Sturdza.

„Pesti Napló“, cjar ce stă în serviciul guvernului unguresc, dice despre declarațiunea dela Iași între altele:

Este remarcabil în vorbirea dela Iași, că pe când festul conducător al opoziției negându-și trecutul se alătură la principiul neinterventiunei, pe atunci el ia asuprași espicarea politiceii legei și în espicarea sa însu-și ofensază principiul neinterventiunei. Dice adică, că el și soții sei nici-odată nu

s'au gândit să se amestece în afacerile interne ale Ungariei, oi au dorit numai, ca „în locul luptelor dintre Maghiari și Români, în interesul amândurora, să pășescă o înțelegere frățească“. Acesta este o contradicere evidentă.

Trebue să enunțăm, că D-l Dumitru Sturdza n'are de a dori nimic în ceea ce privesce cestiunile interne ale Ungariei, lupta său înțelegerea frățească, decât în adăvăr nu voiesce să se amestece în cestiunile noastre interne. Și încă cu atât mai puțin ar avé ceva de dorit, cu cât nu densusul este chiămat a judeca raporturile dintre supușii valahii și maghiari din Ungaria. El simplamente n'are să se intereseze de ce se întâmplă dincolo de granițele României, la vatra noastră.

Și precum în agitarea sa opozițională s'a manifestat în potriiva noastră reavoința sa impertinentă, ce tindea a strica bunele legături de vecinătate, tocmai așa nu putem privi asigurările lui „frățesci“ ulterioare, făcute din fotoliul de ministru-președinte, decât de impertinenta unei bune porniri oficiose.

Tôte aceste, între alte împrejurări nu numai că le-am respinge simplamente, ci am insista și pe lângă un protest diplomatic, la ce ni-ar da destul privilegiu modului cum s'a tras faptul grațiariei suverane a monarhului nostru în sfera adunării dela Iași, ca acolo să fiă lăudat, prin urmare eventual să formeze și obiectul unei critice. Der cu tôte că timbrăm ca importunitate această lipsă de tact, totuși ne liniștim cu atâta deore-ce suntem convinși, că d-l Sturdza n'a putut trece cu hainele uscate dela campania opozițională neleală la țermul de dincolo ai lealității internaționale: a trebuit să-și cadăsoă un pod, a cărui picior e în apă, ér capul pe țermul estrem; acest pod a fost vorbirea dela Iași.

SCIRILE PILEI.

— 25 Octomvre.

La scandalul dela Dobrițin. Se scie, că pe la începutul anului curent, când Francisco Kossuth, fiul „sântului“ dela Turin, își făcea turneul său prin orașele principale ale Ungariei, la un banchet dat în Dobrițin în onórea sa, lăutarii, imediat după un toast ținut pentru monarhul, începură a cânta „Jajj de huncuzt a német“. Faptul acesta, — neputându-se face din el mușama, cum de regulă au datină compatrioții noștri maghiari a face în casuri de acestea — fiind privit ca deliot de laesa Majestăte, tribunalul din Budapesta a fost încredințat cu purtarea procesului. In decursul timpului au fost ascultați toți lăutarii din orchestra respectivă, apoi servitorimea din localul, în care s'a dat banchetul, și aprópe tôte persoanele, cari au luat parte la banchet. Și ce s'a constat? Aceea, că lăutarii, după toastul ridicat monarhului, au intonat imediat un tuș, și numai după aceea au cântat melodia incriminată, neștiind pentru cine se strigă „eljen“; mai departe, că lăutarii n'au fost provocați de nimeni, să cânte cea melodiă; și în fine că publicul n'a aplandat la auțul melodiei. In urma acesta tribunalul din Budapesta a sistat procedura penală. Ce să mai dică Țarul la tôte acestea? Fără-cine își pôte trage conclusionile sale din faptul acesta.

— 0 —

Podul de peste Dunăre. In numărul cel din urmă dela 12 Octomvre 1895, „L'Illustration“ din Paris aduce o frumoasă ilustrațiune a podului de peste Dunăre, inaugurat la 26 Septemvre a. c., precum și o ilustrațiune a capului podului diu partea despre Dobrogea. Aceste ilustrațiuni sunt însoțite de-o descriere scurtă, der substanțială făcută de D-l N. I. Paiano, inginer de mine, vechiu elev al școlii politehnice și al școlii de mine din Paris. Cetitorii noștri știu, că D-l Paiano, care a asistat și ca reprezentant al nimitului diar frances la serbările inaugurării, a publicat deja în numărul dela 11 Mai a. c. al „Illustratiunei“ o interesantă descriere despre lucrările de construcțiune ale acestui grandios pod.

— 0 —

Intrunirea conservatorilor. Alături, la orele 2, s'a ținut, în localul Clubului Conservator din Bucuresci, o întrunire, la care au luat parte toate căpeteniile partidului conservator din România, membrii clubului și delegații din județe — în total 150 de persoane, după cum dăce „Timpul”. După discursurile d-lor Lascăr Catargiu, General Manu, G. Cantacuzino, Al. Lahovari, Take Ionescu, N. Filipescu și Racovnicu, s'a ales un comitet central electoral pentru totă țera, compus precum urmază: Lascăr Catargiu, G. Gr. Cantacuzino, Gen. G. Manu, Al. Lahovari, Take Ionescu, C. Olănescu, Gr. Triandafil, M. Balș, G. Buleșteanu, Ioan Lahovari, Al. Catargi, N. Filipescu, C. Arion, I. Ciuflea, V. Brătianu, Ioan Alexandrescu, Th. Văcărescu, Gr. Toculescu, D. Cesianu, M. Deșliu, G. Em. Lahovari și Al. Ciurecu.

—o—

Antisemitismul la universitatea din Pesta. „Magy. Hirnap” spune, că tinerimea universitară din Budapesta e împărțită astăzi în două tabere, liberală și antiliberală. S'a transformat, dăce, și o parte a tinerimei noastre s'a băgat slugă la austriaci, adorază pe un Lueger, proclamând ura de rassă. De un an de zile bântue între tineri antisemitismul. Ei au un club antisemit, de care n'a scutit nimic până ecuma rectoratul. Acest club residă în secret în „Egyetemi Kör”. Aici se împart bilete mici verși cu inscripțiunea: „Gaz zsidóban a legnaggyobb baj, nem a vallás, hanem a faj — Le a zsidokkal Hepp! Hepp!” (Cel mai mare rău este nemernicia Jidovilor, nu religiunea ei rassă. Jos cu jidovii, Hepp! Hepp!) Președintele societății Arthur Komlossy, interpellat de juristul R. Schulhof să-i dea explicații despre această, n'a răspuns, și a lăsat nerăspunse și două scrisori. În urmă Schulhof a tras la răspundere pe Komlossy, și acesta i-a dat un răspuns vătămător. Atunci Komlossy l'a provocat. S'au duelt alături amândoi cu săbiile și Komlossy a fost rănit. Așa s'a terminat de-ocamdată incidentul.

—o—

Retragerea din circulația a monedelor de 20 și de 4 cr. Conform ordinațiunii ministrului de finance, monetele de argint de 20 cr. și cele de aramă de 4 cr., vor fi primite de casele și oficiile de stat numai până la 31 Decembrie 1895. Prin urmare aceia, cari posed astfel de monete, să și le înșchimbe de timpuriu, ca să nu rămână în pagubă.

—o—

Musica militară va concerta mâine (Joi) la otel „Europa”, cu care ocaziune se vor cânta și unele piese nouă. Inceputul la 7 $\frac{1}{2}$ ore. Intrarea 30 cr.

Solidaritatea tinerimei române, sârbe și slovace.

(Fine)

După-ce aplausele se mai domoliră, d-l Ioan Scurtu, stud. fil. ținū o vorbire pentru poporul sârbesc, dăcend cam următoarele:

„Lupta noastră împotriva celor, cari țin la nimicirea existenței naționale a celor trei popore din această nefericită țera, este purtată mai stăruitor și mai intensiv dela inaugurarea dualismului încôce. Cu toate aceste abia acum, după mai bine de un pătrar de secol, ne-am aliat toți aceia, cari împreună îndurând nelegiuite obidiri, am avut curagiul a rezista resolut dușmanului. Forțele noastre, sleite aprôpe de atâtea înșordări istovitoare, au primit o nouă și regenerătoare viață prin alianța inaugurată la 10 Aug. n. c. A fost greu, să renunțăm la tradițiile speciale, la considerații particulare și să ne aliam pentru o acțiune comună. Dér și mai anevoios a fost, să desconsiderăm uneori mici interese în fața marelui interes național. În deosebi Sârbii, bunii noștri amici, divisați prin nefericite împrejurări, au trebuit mai întâi să se unescă ei între ei, în interesul alianței comune a naționalităților. Numai ast-fel s'a putut pune temelina prețioasei noastre alianțe, dela care măntuirea nămurilor noastre obidite o așteptăm!

„Din aceste motive cu recunoștință le mulțumim dărilor Sârbilor din Ungaria, pe cari în salut în numele tinerimei universitare din Budapesta!”

După acestea se ridică d-l Aurel Vlad și cu mult avânt, într'o vorbire pentru poporul slovac, spuse cam următoarele:

Sistemul de guvernare, nefast și esclusivist, ce domnesce acum la noi, apasă cu putere dogoritoare asupra naționalităților nemaghiare. Dér nici unul dintre cele trei popore aliate n'a suferit atâtea prigoniri și n'a simțit puterea acestui sistem nemilos manifestându-se cu atâtea turbare, ca frații slovaci, căci nici unii popor dintre cele aliate nu li-s'au luat ca și fraților slovaci copiii mititei din brațele mamelor, dăcându-i în pustietățile Ungariei, ca să-i maghiarizeze. Dér ori-cât de nemilose au fost loviturile crude ale dușmanului, ei au resistat cu bărbăție! Admirația'i se cuvine acestui popor, pe ai cărui vrednici fii îi salut eu astăzi!”

D-l Victor Branisce, st. jur., într'o entusiastă vorbire, în limba germană, aduse la cunoștința adunării, că fiind în temnița din Vaș, neînfrânții martiri: Dr. V. Branisce și Isidor Zsiak, ei de acolo salută cu drag tinerimea naționalităților aliate, adunată la „séra de înfrățire!”

Cuvintele aceste aflară un răsnet viu în inimele universitarilor, ale căror aplause nu mai voiau să înceteze.

Abia într'un târziu, mai potolindu-se aplausele, a putut escuta corul în 4 voci al universitarilor români, condus de zelosul jurist I. Cadariu, un drăgălaș cântec național, care plăcu peste măsură aliaților sârbi și slovaci.

Urmă apoi un frumos toast rostit de d-l Pilič (sârb) pentru cunoșcerea reciprocă, după care într'ea adunare intonă cântecul studentesc „Gaudeamus igitur.” Luă acum cuvântul d-l Dolean, student în drept, care într'o pătrunzătoare vorbire accentuă, că devisa tinerimei trebuie să fiă urmărirea consecventă și tot mai persistentă a luptei naționale până la isbândă. Nesfârșite urale de „Zivio”, „Nazdar”, „Să trăiască!” urmară acestei vorbiri.

D-l Chendi se ridică acum din nou și constată cu adăncă emoțiune, că un popor asemenea prigonit, Sași, până acum s'au ținut departe de acțiunea comună a celor trei naționalități. Propuse deci, să se adreseze din partea tinerimei slovace, sârbe și române un apel către colegii sași. Ideea această fū primită în principiu cu unanimitate.

Urmă o frumoasă cântare executată cu multă pricepere de corul Slovacilor, după care luă cuvântul d-l Fl. Muntean. După ce făcu o reprivire asupra luptelor noastre dela anul epocal 1848 până astăzi, d-sa propuse a se trimite telegrame de aderență bărbaților conducători ai naționalităților aliate. Propunerea se primesce cu însuflețire și se stabilește textul următor: „Tinerimea dela universitatea din Budapesta a naționalităților aliate, din incidentul „serii de înfrățire,” ținută astăzi, vă salută cu entuziasm ca pe luptătorii însuflețiți și devotați ai naționalităților oprimate. Resoluți a sta pururea neclintiți în apărarea și eluptarea libertății noastre naționale, chiar și în fața celor mai vehemente atacuri, dorim isbânda cauzei noastre priu prețioasă D-văstre conlucrare. Pentru tinerimea aliată: Dr. Pavlovich, Maniu, Bazowsky.”

Acastă telegramă s'a trimis D-lor Dr. Gavrilă, Dr. Polit, Dr. Stefaunovic, Dr. Mudron și comitetului național român prin d-l Dr. Rașin.

Urmă apoi mai multe cântări românești, sârbesci și slovace, cari au potentat la estrem neprihănită însuflețire a universitarilor aliați.

O surprindere foarte plăcută produsă următoarele cuvinte, pe cari le rosti președintele Slovacilor, d-l Bazowsky, către universitarii români: „Frați Români! Declarăm astăzi și de a noastră frumoasă văstră devisa: „Totul pentru națiune.” D-l Oki (sârb) de asemenea salută în câte-va cuvinte românești pe universitarii români. La aceste căldurose dovești de dragoste frățească răspunse d-l Dolean în câte-va cuvinte slovacesci și d-l Biberea, în câte-va cuvinte sârbesci. D-l Biberea continuă apoi românește, îndemnând pe toți universitarii aliați la o manifestațiune demnă din incidentul milenului. Numeroase aplause apăruseră la aușul acestor cuvinte.

Mai toastă și d-l Zaturetzsky (slovac) pentru damele române, pe cari a avut ocaziunea, de-a le cunoșce personal și pe cari le admiră pentru patriotismul lor, precum și d-l Fajnor (slovac) mulțămind universitarilor români pentru salutara lor inițiativă.

În sfârșit d-l A. Vlad, încheiând bogatul șir al discursurilor, ținū o frumoasă vorbire pentru cei doi întemnițați din Vaș, cărora propuse a li-se trimite câte o telegramă de aderență, ceea ce se și primi unanim. Telegrama s'a espedat d-lor Dr. V. Branisce și Isidor Zsiak, condamnați în ultimul proces al lui „Narodnie Noviny”, având textul următor: „Tinerimea dela universitatea din Budapesta a naționalităților aliate, din incidentul „serii de înfrățire”, ținută astăzi, vă salută, martir al cauzei noastre, torturat în întunecimea temniței pentru noble ideale. Pentru tinerimea aliată:

Dr. Favlovich, Maniu, Bazowsky”

După acestea cei trei președinți încheiară, fiă-care prin câte-un discurs rostit în limba maternă, partea oficiasă a petrecerei, care a decurs cât se pôte de impasant, până la orele 12 din noapte. Urmă apoi partea intimă a petrecerii, care dură nespuse de vioiu până târziu. Senzațiune a produs în decursul părții intime a petrecerii d-l Brezni, (slovac), jurist, care ținū un discurs latinesc despre colegialitatea, care trebuie să domnescă totdeauna între tinerii universitari ai naționalităților aliate.

Cu cele mai plăcute amintiri și cu sacorul foc al naționalismului, și mai viu în inimi ne-am depărtat cu toții dela frumoasă séra de înfrățire, firm convinși, că deă vom lupta întotdeauna uniți, resolut și energic, vom învinge asupra adversarului:

„Căci vultur să fii, un colos,
Cu aripi de repești furtune
Și cuibul în cer de l'ai pune
D'acolo noi date-vom jos!!

Ritmice.

Convocări.

Reuniunea învățătorilor români gr. ort. din districtul Sas-Sebeș isi va ține adunarea sa generală în zilele din 4 (16) și 5 (17) Noemre a. c. în orașul Sas-Sebeș. La această adunare generală se invită toți membri acestei reuniuni, precum și toți amicii și binevoitorii cauzei școlare.

Programa: 1) Sâmbătă în 4 (16) Noembrie a. c. la 10 ore a. m. învocat a Duchului sânt; deschiderea adunării și constatarea membrilor prezenți. 2) Raportul comitetului central despre activitatea sa dela ultima adunare generală, dinpreună cu raportul cassarului și al bibliotecarului. 3) Alegerea unei comisii pentru cenzurarea acestor rapôrte. 4) Însemnătatea igieniei în șoola poporală în general; prelegere practică din acest obiect. 5) Înportanța economiei casnice la Români, — disertațiune. 6) Însemnătatea electricității în general; prelegere practică pentru curs V și VI din acest obiect. 7) Prelegeri practice: a) din religiune pentru curs I. b) Comput pentru curs IV. 8) Raportul comisiei de sup. pt. 2. 9) Curenții.

Din ședința comitetului central al reuniunii inv. rom. gr. ort. din districtul Sas-Sebeș, ținută în 30 Octomvre 1895 n.

Z. Mureșian,
preș.N. Todca,
notar.

Adunarea generală a despărțământului XII (Alba-Iulia) al „Asociațiunei transilvane dentru literatura română și cultura poporului român” se convocă prin această în opidul Teiuș pe Mercuri 8/20 Noemvre 1895 în sala școlei române de țetițe la 10 ore a. m.

Obiectele: 1) Deschiderea adunării prin directorul său. 2) Citirea raportului despre activitatea comitetului în anul espiat. 3) Raportul cassarului despre rațiociniul din 1894. 4) Raportul aceluiași despre intratele și eșitele din 1895. 5) Alegerea unei comisii pentru încassarea tacselor dela membrii vechi și noi. 6) Alegerea unei comisii pentru esaminarea rațiociniului pe anul 1894. 7) „Cum să ne potrivim ca la bine să eșim”, disertațiune de

Nicolau Ivan. 8) „Bogățiile Ardélului”, disertațiune de Silvestru Moldovan. 9) Rapôrtele comisunilor alese sub p. 5 și 6. 10) Destinarea locurilor pentru agenturi. 11) Închiderea Adunării.

Toți membrii Asociațiunei de pe teritoriul despărțământului și toți binevoitorii culturai nămului nostru sunt invitați a lua parte.

Alba-Iulia, 1 Noemvre n. 1895. Din ședința comitetului despărțământului XII al Asociațiunei:

Simeon Micu,
director.Nicolau Ivan,
actuar.

Sciri telegrafice.

Budapesta, 6 Noemvre. Clubul disidenților hotărî a primi în general bugetul, dér a nu vota legea bugetului. Partidul național nu-l primesce bugetul nici în general.

Budapesta, 6 Noemvre. La bursele din străinătate au decurs erî din nou slab afacerile. Din Berlin se anunță o mare cădere în curs.

Praga, 6 Noemvre. Toți Omladiniștii, cari erau încă închiși, au fost amnestiați.

Constantinopol, 6 Noemvre. Toți ambasadorii marilor puteri merșeră pe rând, unul câte unul, la Pôrta și o recercară cu insistență, să ia neamănat măsuri pentru restabilirea ordinii, căci din potrivă puterile se vor înțelege asupra măsurilor ce vor fi de luat.

DIVERSE.

Trandafirii cei mai frumoși din lume.

În timpul de acum se susține, că în California sunt cei mai frumoși trandafiri. Câmpurile celea mai bogate de trandafiri ale acestei țări sunt cu deosebire ținuturile: San Gabriel și Pomana, unde atâtea tufe sunt și încă atât de bogate în flori, încât casele sătenilor și edificiele avuților sunt acoperite cu totul de ele. Parcul Skinner este ornat cu 178 variațiuni de rose, cari tôte înfloresc în decurs de 6—8 săptămâni. Parcul acesta e cel mai frumos din întregă California, în care florile prin farmecul și mirosul lor plăcut forméză un adevărat paradis pe timpul înfloririi. Unele tufe de rose sunt așa de mari, încât ocupă un spațiu dela 15—20 m. pătrați.

Pădurea cea mai mare. În Siberia se află cea mai mare pădure din lume. Un teritoriu colosal e acoperit cu pădure de brad, tei și de cedru, în estensiune de 1000—1700 mile pătrate lățime și 3000 mile lungime; pădurea se estinde dela șesul Obi către apus, până la văile Indigiree; acopere văile rurilor Ienisei, Dlenek, Lena și Iana. Sunt mii și mii de kilometri pătrați unde n'a călcat încă picior omenesc. Lemnele cresc dese nnul lângă altul și ajung la o înălțime chiar și de 150 urme. Rațele palide ale sôrelui de nord nu pot străbate printre corônele dese ale arborilor, și lemnele așa sunt de dese unul lângă altul încât aflându-te în ea ar fi imposibil să te poți orienta. Nici vânătorii de meseriă cei mai esperți nu cutéză să intre în acea desime, fără ca în urma lor să nu-și facă în continuu semne pe arbori, căci deă cine-va se pierde prin aceste păduri, în veci nu mai iese din ele. Nici cei născuți în părțile acelea nu cutéză a intra în aceste păduri dese.

Literatură.

La institutul de editură Ralian și Ignat Sanitca, Craiova, va apăre în curând: Nr. 10, Biblioteca de Popularizare, genială operă critică: „Oameni și scrieri de Georgy Brandes. Nr. 11, Biblioteca de Popularizare: „Din cartea cântecelor, peosii de H. Heine, traduse de G. D. Pencioiu.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.

Redactor responsabil: Gregoriu Maier.

Henneberg-Seide

— nur ächt, wenn direkt ab meinen Fabriken bezogen, — schwarz, weiß und farbig, von **35 kr. bis fl. 14.65 p. Meter** — glatt, gestreift, farriert, gemustert, Damaste etc. (ca. 240 versch. Qual. und 2000 versch. Farben, Dessins etc.), porto- und steuerfrei ins Haus. Muster umgehend. Doppeltes Briefporto nach der Schweiz.

**Seiden-Fabriken
G. HENNEBERG
(k. u. k. Hofl.) Zürich.**

Cursul la bursa din Viena.

Din 5 Noembrie 1895.

Renta ung. de aur 4%	120.60
Renta de corone ung. 4%	98.70
Impr. cail. fer. ung. in aur 4 1/2%	124.25
Impr. cail. fer. ung. in argint 4 1/2%	100.80
Oblig. cail. fer. ung. de ost. I. emis.	120.80
Bonuri rurale ungare 4%	97.65
Bonuri rurale croate-slavone.	—
Imprum. ung. cu premii	156.—
Losuri pentru reg. Tisei și Segedin.	143.—
Renta de hartie austr.	100.—
Renta de argint austr.	100.20
Renta de aur austr.	121.15
Losuri din 1860	151.50
Actii de ale Banței austro-ungar.	1042.—
Actii de-ale Banței ung. de credit.	463.—
Actii de-ale Banței austr. de credit.	385.80
Napoleonuri.	9.58 1/2
Marci imperiale germane	58.90
London vista	120.70
Paris vista	47.87
Rente de corone austr. 4%	100.80
Note italiene.	45.20

Cursul pietei Braşov.

Din 6 Noembrie 1895.

Bancnote rom. Cump.	9.52	Vënd.	9.54
Argint român. Cump.	9.45	Vënd.	9.50
Napoleon-d'ori Cump.	9.55	Vënd.	9.58

Gaibeni Cump.	5.65	Vënd.	5.70
Ruble rusesti Cump.	128. 1/2	Vënd.	—
Lire turcesci Cump.	10.78	Vënd.	—
Marci germane Cump.	58.70	Vënd.	—
Seris. fonc. Albina 5%	100.75	Vënd.	101.75

Anunţ!

La băile de abur în suburbiul Scheiu în Braşov **este de vânzare un cazan mare vechiu de vapor.**

Dătorii de al cumpăra, să facă oferte la Eforia şcolilor centrale române gr. or. în Braşov, în edificiul gimnasial, gróverii în suburbiul Scheiu. 824,1—3

Avis.

Am onórea a aduce la cunoştinţă On. public, Restaurateri și Cărciumari că cu **vândarea berei din fabricele mele în Schwechat și Steinbruch** e însărcinat pe piaţa Braşovului și împrejurime numai **Domnul Anton Kaszik.**

Cu totă stima.

Anton Dreher.

823,1—1

Anunţuri

(insertiuni și reclame)

Suntă a se adresa subscrie, administratiunii. In cazul publicării unui anunţ mai mult de odată se face scădemânt, care crește cu cât publicarea se face mai de multe-ori.

Administr. „Gazeta Trans.“

AVIS.

Avem onórea a recomanda on. public pentru

Sesonul de Tómnă și Érnă

fabricatele noastre din lână curată, recunoscute ca solide, pentru care garantăm și anume:

Stofe de rocuri, pantaloni, pardesiuri, paltoane de érnă, stofe de uniforme, **Postavuri și Loden** de prima calitate, și execuțiune foarte îngrijită. **Pleduri** pentru bărbați. **Stofe de cămăși. Plapome de lână și covóre de podini.**

Prețuri foarte moderate.

Rugând On. noastră clientelă din loc și din afară a visita magazinul nostru spre a se convinge atât de escelenta calitate a mărfurilor, cât și de ieftinătatea lor.

Cu deosebită stimă:

8—8

VILHELM SCHERG & C-ie.

Caete cu mostre stau la dispoziția.

Comptoarul:
Văczikörut 16
lângă
Basilica

Iustinian M. Grama

Casa
fondată în anul
1872.

BUDAPESTA.

Comerciant engrossist.

Unicul Specialist în produse de Petroleum.

Am onóre a avisa onoratul public român, cumcă dela 5 Octomvre a. c. **am primit, din Pensylvania** (America) singurul depozitoriu în specialitatea de Petroleum:

Kaiseroel-Petroleum.

Marca „Imperator“, prima Type blanc neesplodabil, fără miros.

Cântar specific 0.805. Punctul de aprins 40° Abeltest. Garantat cu 20—22% consumul mai puțin ca la petroleul indigen. Puterea flacării cu 15—18% mai mare. Prețul fl. 32 per 100 kilograme, inclusiv vama, Netto, esclusive Barel franco stațiunea drumului ferat ori unde în Ungaria séu Transilvania. Netto Cassa reluare (Nachname).

Cantitatea cea mai mică este un Barel original circa 160 klgr. Netto.

Orele de cassă dela 8—1.

Giro-Conto
la banca
Austro-Ungară.

„ALBINA“

INSTITUT DE CREDIT ȘI DE ECONOMII
FILIALA BRAȘOV

Cec-Conto
la postă.
Nr. 505.

primesce depuneri spre fructificare pe lângă 4 1/2 %
netto, solvindú însași darea de interese;

scontézá polițe comerciale cu 5 1/2 %;

accórdă imprumuturi cambiale și cambial-ipotecari cu 6 %;
deschide credite în cont corrent sub cele mai avantagióse condițiuni;

accórdă împrumuturi pe hârtii de valóre, monede,
giuvaere și mărfuri cu 6 %;

cumpără și vinde cu prețurile cele mai convenabile monede și hârtii de valóre indigene și străine, în specialú de cele românesci;

récumpără fără nici o detrágere cupóne, escomptézá cupóne înainte de scadența, și

cumpără cu celú mai urcatú prețú cupóne dela efecte române;

efectuézá în modulú celú încassări și plăți pe pietele din țeră și mai culantú streinătate;

esecută în comisiune ori-ce însărcinări de banca sub cele mai ieftine condițiuni;

închiriézá magazine și locuri libere de depou, pe teritoriulú său **strada Gării Nr. 45**, care, situatú nemijlocitú lângă gara drumului de fierú de statú, e legatú prin șine proprii cu acesta și investitú cu dreptulú de vámuire și cântárire oficióasă prin organele drumului de fierú de statú;

primesce în calitatea sa ca reprezentantá principalá a societátii de asigurare **EQUITABLE** din New-York oferte pentru asigurări pe viéta sub condițiunile favorabile, particulare a acestei societáti.

Onorabilelorú administratiunii de fonduri și p. t. D-lorú capitaliști le recomandá pentru plasarea de capitale

Scrisurile fonciare de 5% ale „Albinei“

ale cărorú cupóne se récumpără semestrulú fără nici o detrágere, și cari se află de vëndare în cursul dílei a bursei din **Budapesta**, în piese de **500, 1000 și 2000** de corone. Comparéndú cursurile și produsulú celorlalte efecte indigene, se póte sustinea cu totú dreptulú, că

Scrisurile fonciare „Albina“ de 5%

suntú ađi relativú cele mai ieftine și totodatá mai productive din efectele cotate la bursa din **Budapesta.**

Bonitatea absolutá a foncierelor „Albina“ e garantatá prin valórea celú puținú întreitá a ipotecelorú pe baza cărorá se esmitú, prin fondulú specialú de asigurare a scrisurilorú fonciare care e de fl. 200,000 și în fine prin totalitatea orí și cărei alte averi a institutului.

92 *

Orele de cassă dela 8—1.

ABONAMENTE

LA

„GAZETA TRANSILVANIEI“

Prețulú abonamentului este:

Pentru Austro-Ungaria:

Pe trei luni.	3 fl. —
Pe șese luni.	6 fl. —
Pe unú anú.	12 fl. —

Pentru România și străinătate:

Pe trei luni.	10 fr.
Pe șese luni.	20 fr.
Pe unú anú.	40 fr.

Abonamente la numerele cu data de **Duminecă.**

Pentru Austro-Ungaria:

Pe anú.	2 fl. —
Pe șese luni.	1 fl. —
Pe trei luni.	50 cr.

Pentru România și străinătate:

Pe anú.	8 franci.
Pe șese luni.	4 franci.
Pe trei luni.	2 franci.

Abonamentele se facú mai ușorú și mai repede prin **mandate postale.**

Domnii, cari se vorú abona din nou, să binevoiescă a scrie adresa lámuritú și a aráta și posta ultimá.

Administratiunea „Gazetei Transilvaniei.“